

Zdroj:	Lidové noviny
Datum vydání:	18.2.2006
Rubrika / pořad:	RELAX
Strana / zpráva	19
Autor:	Renata KALENSKÁ

Chantal Poullain mezi „d'ábly“

Do afrického Konga mnoho cizinců nejezdí. A už vůbec ne turistů. Chantal Poullain zde strávila tři týdny, během nichž vznikl dokument s pracovním názvem Prokletí. LN její cestu zdokumentovaly.

Prokleté. Posedlé d'ablem. Vyhnané na ulici. Takových dětí je v Kongu mnoho, údajně kolem dvaceti tisíc jen v hlavním městě Kinshase. Žijí ze dne na den, bez rodiny. Tu jim nahrazuje pouliční gang. Když si ten den nic nevyžebrají, nenakradou nebo neprodají nějaké cetky, mají hlad.

Herečka Chantal Poullain o nich s filmovým štábem Marka Vítka točila film. Proč zrovna ona? „Je to rodilá Francouzka, takže s některými dětmi mohla hovořit v jejich jazyce. Samozřejmě že mnozí z nich mluvily v lingalu, takže jsme museli najmout i tlumočnicka. Navíc se Chantal věnuje charitativní činnosti, kterou směřuje právě na děti. Kromě toho jsem věděl, že ji v rámci charity zajímá právě Afrika. Proto jsem ji oslovil,“ vysvětluje producent Vítek.

Proč jsou tyto děti posedlé? Protože o tom rozhodl kdokoli v jejich rodině nebo místní pastor. Třeba proto, že otec přišel o práci. Padne otázka: „Proč ho vyhodili?“ A pokud následuje odpověď, že v některém z dětí se uhnízdil d'ábel a to tudíž nese za otcovu smůlu vinu, odvíjí se jeden z několika možných scénářů.

Buď jde rodina s dítětem k šamanovi, aby zlo vyhnal. Nebo se rodiče pokoušejí o totéž sami. Třeba tak, že prokletého potomka pálí žehličkou. Případně své dítě rovnou vyženou na ulici. Ve vzduchu visí otázka, proč tohle ještě nikdo nenatočil. Odpověď není tak těžká. Přijít mezi děti z gangu s kamerou znamená o ni přijít. Tvrdý život na ulici děti naučil velmi tvrdému jednání.

Vezmou na nás nože

To poznal i filmový štáb, s nímž herečka Chantal Poullain natáčela. Nejprve následovalo vyjednávání, kdy jedenáctiletí kluci žádali za pár vět před kamerou osmdesát dolarů. Během několika minut se ovšem situace vymkla z rukou, neboť místo tří kluků jich štáb obklíčilo asi třicet. V tu chvíli se ztratili i ozbrojení vojáci, kteří měli za úplatu české filmaře chránit.

Pokračování na straně 20

Dokončení ze strany 19

Nezbylo než rychle natočit dvě tři věty, posadit dva chlapce, kteří jediní byli ochotni promluvit, do auta a odvézt je o pár bloků dál. Jinak by o dvacet dolarů, které nakonec měli slíbené, okamžitě přišli. Zákon gangu je nekompromisní. „Buď by nás zbili, nebo by na nás vzali nože. A všechno by nám sebrali,“ vysvětloval nám v místní řeči lingalu v autě jeden z kluků. Na pár dní se prý teď z centra Kinshasy ztratí. Chantal se ovšem s tímto výsledkem nesmířila.

„Ten den jsem zůstala na hotelu, protože jsem se fyzicky složila. Ale ve chvíli, kdy mi bylo trochu líp, jsem štábu oznámila, že tyto děti přesvědčím, aby nám své životní příběhy řekly. Vycítila jsem, jak s nimi mám mluvit. Ony musí cítit z mé strany respekt a lásku, což jsou věci, které jim na ulici nikdo nedá. Tak jsem se za nimi vypravila sama a dlouze s nimi mluvila. Ty děti se najednou úplně proměnily. Z tvorů, kteří se tvářili jako malí zabijáci, byly najednou

bezmocné děti. Všechno jsem to viděla v jejich očích. Ony tu lásku skutečně potřebují. A ze mě cítily, že nic nehraju," vypráví Chantal.

Vypadalo to skoro jako zázrak. Jedno dítě po druhém si sedalo před kameru a svěřovalo se s hrůzami, které si stačilo za pár let života prožít. Třeba třináctiletý Trezor (děti v gangu mezi sebou nepoužívají skutečná jména, oslovují se pouze přezdívkami), který žije na ulici už pět let. „Nejhorší pro mě bylo, když mi ten malý kluk začal ukazovat všechny jizvy, které mu nožem udělaly starší děti z gangu,“ říká herečka.

Nejsme posedlé!

Štáb producenta Marka Vítka netočil jenom v ulicích. „Pracovali jsme i v jakýchsi dětských domovech, dětských centrech, které se o několik málo z těchto dětí starají. Učí je znovu žít, chodit do školy, pracovat v dílnách. Tato centra jsou právě pro děti označované za posedlé ďáblem jednou z mála šancí, jak vůbec přežít,“ říká Vítek.

Takovým domovem je například centrum Don Bosco na samé periferii hlavního města Kinshasy. Vede ho belgický katolický kněz, salesián Pol Feyen. „Tam jsme vlastně tři noci i spali. Bylo to fantastické. Celé dny jsem si s dětmi povídala, sbližovali jsme se. Chvillemi to ovšem bylo náročné jak pro ty malé kluky, tak pro mě. A to právě ve chvíli, kdy jsem si je musela posadit před kameru a ptala se jich na hrůzné zážitky, které prožili.

Z chlapce, který se celé dny smál a stále se mě držel za ruku, byla najednou plačící hromádka neštěstí. Nebylo jednoduché přesvědčit ho, aby se otevřel a svoji minulost popsal. Tyto děti se totiž snaží horor, kterým si prošli, vytěsnit z paměti. Bylo mi z toho chvílemi zle. Ale hlavní je jedna věc - pokaždé, když jsem se ptala, zda si o sobě myslí, že jsou skutečně posedlé, říkaly, že ne. Ani jedno dítě o sobě nepochybovalo. Jsem přesvědčena, že díky těmto domovům se jim podaří jednou úplně normálně žít,“ popisuje Chantal.

Tomu je ostatně uzpůsoben i život v centrech. Mají zde - dalo by se říci - vojenský režim. Ráno si samy v kotli uvaří kukuřičnou kaši, sejdou se při společné modlitbě, pak jdou do školy.

Odpoledne buď pracují na záhonech, starají se o prasata, případně mohou několik hodin strávit na fotbalovém či basketbalovém hřišti. Po skromné večeři následuje příprava do školy, opět modlitba a v devět večer je večerka. Ti starší místo do školy docházejí do dílen, které jsou přímo v areálu centra. Učí se vyrábět nábytek, pracovat s kovem, šijí boty.

Naděje pro Afriku

Je to svět sám pro sebe. Za bránou, která je ovšem celý den odemčena, protože děti tu žijí pouze dobrovolně, je špinavá ulice, na níž se od rána potulují děti, které mají to štěstí, že na ně nikdo neukázal prstem jako na posedlé. Jejich rodiče jsou jen o pár metrů dál a prodávají vše, co si jen v nuzných podmínkách Afriky umíte představit. Brambory, ovoce, ale i staré věci, místo nichž při troše štěstí večer přinesou domů třeba chleba.

„Jsem přesvědčena, že děti z center jsou velkou nadějí pro Afriku, protože právě ony budou do života vybaveny. Ať už budou umět ušít boty, nebo získají vysokoškolský diplom. Vždyť jinak je tu osmdesátiprocentní negramotnost,“ říká Chantal Poullain.

Mama commandant řadí

Vítkův štáb se pokusil téma prokletých zpracovat ze všech možných úhlů pohledu. Navštívil tedy i místní šamany a šamanky, které natáčel při „práci“. „To mě děsilo nejvíc. Třeba mama commandant, bývalá policistka, která se jednoho dne rozhodla, že si raději začne vydělávat

peníze vyháněním d'ábla.

Z téhle ženy šla hrůza a přiznám se, že to pro mě bylo na natáčení vůbec nejhorší - tvářit se na ni příjemně. Jinak by se nám ji natočit nepodařilo. Ženská, která je ověšená zlatem, k dětem se chová jak sadista a nakonec si za jejich víru ještě nechá zaplatit, to bylo hodně silné kafe. Byl to děsivý pohled - vidět, jak matky padají v mdlobách a křičí, zatímco jejich děti se vyděšeně krčí v koutě kostela,“ říká Chantal. Vzápětí ale dodává, že se chce do Konga vrátit, protože jí místní lidé - a hlavně děti - učarovali.

Foto popis| Neštěstí v rodině? Možná kvůli tomuto dítěti, věří v Kongu.

Foto autor| Foto autor

Foto popis| Chantal Poullain si získala děti z pouličního gangu, které jsou jinak postrachem okolí

Foto autor| Foto autor

e-mail: obchodni@newtonit.cz, telefon: +420 222 192 110, fax: +420 222 192 192

© 2006 [NEWTON INFORMATION TECHNOLOGY, s.r.o.](#)